

Themabijeenkomst Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Informeren en consulteren van PS over de VTH-opdracht 2027 aan de Brabantse omgevingsdiensten

Provincie Noord-Brabant

28 augustus 2026

Themabijeenkomst Provinciale Staten

Opdracht Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving 2027 aan de Brabantse omgevingsdiensten

Doel

- Delen van de voor VTH relevante ontwikkelingen
- De voor u belangrijke elementen aan Gedeputeerde Boelema meegeven als opdrachtgever voor de VTH-opdracht 2027

Twee kernvragen staan hierbij centraal:

1. Welke accenten vindt u belangrijk?
2. Welke afweging wilt u Gedeputeerde Boelema meegeven?

Inhoud

1. Inleiding

2. Wat is VTH?

2.1 Omgevingsdiensten

2.2 VTH Opdracht

3. Financiën en risico's

4. Relevante ontwikkelingen voor de VTH-opdracht 2027

4.1 Ontwikkelingen Stikstof

4.2 Ontwikkelingen overige beleidskaders en uitvoeringsbeleid

4.2.a Beleidskader en Uitvoeringsagenda Milieu

4.2.b Grondwater (Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) / KRW-Impuls / Bestuursakkoord Water)

4.2.c Beleidskader en uitvoeringsagenda Natuur

4.2.d Uitvoeringsagenda Landbouw en Voedsel

4.2.e Energie en Circulaire Economie (Uitvoeringsagenda Economie, Kennis & Talentontwikkeling / Uitvoeringsagenda Energie)

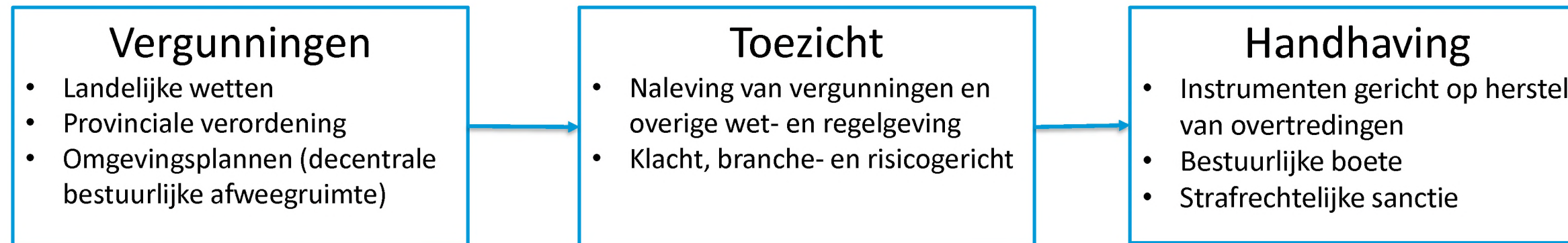
4.3 Doorontwikkeling van VTH-stelsel, professionaliseren VTH en de rol van digitalisering en AI

4.5 Kwaliteit van de uitvoering (begrotingsindicatoren VTH)

1. Inleiding

- Jaarlijks stellen GS in het kader van hun *opdrachtgevende* rol de VTH-opdracht voor de Omgevingsdiensten vast voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- PS kunnen GS jaarlijks input meegeven voor de VTH-opdracht van het volgende jaar. Het programma VTH organiseert hiervoor halverwege het jaar voor PS een themabijeenkomst.
- Dit jaar is een aantal ontwikkelingen van belang waarover wij u willen informeren voor de VTH-opdracht 2026:
 - ✓ Ontwikkelingen rondom stikstof hebben grote impact op een deel van de VTH-werkzaamheden.
 - ✓ Ontwikkelingen als gevolg van de provinciale beleidskaders en uitvoeringsagenda's
 - ✓ Doorontwikkeling als gevolg van de Omgevingswet. Deze biedt verschillende opeenvolgende instrumenten waaronder VTH en vraagt om een cyclische manier van werken.
 - ✓ Doorontwikkeling van het landelijke VTH stelsel. Vervolg op het eerder opgezette traject n.a.v. bevindingen cie. Van Aartsen.
- U wordt in deze themabijeenkomst in de gelegenheid gesteld de gedeputeerde mee te geven welke accenten voor u belangrijk zijn en welke afwegingen u wil mee geven voor de VTH-opdracht 2027. Voor informatie kunt u hierbij onder andere gebruikmaken van deze sheets, alsook de eerdere verstrekte statenmededelingen over de [VTH jaarrealisatie 2025](#) en het [bijbehorende memo](#), en de statenmededeling over het [Seveso-jaarverslag](#) inclusief [jaarverslag](#) zelf.

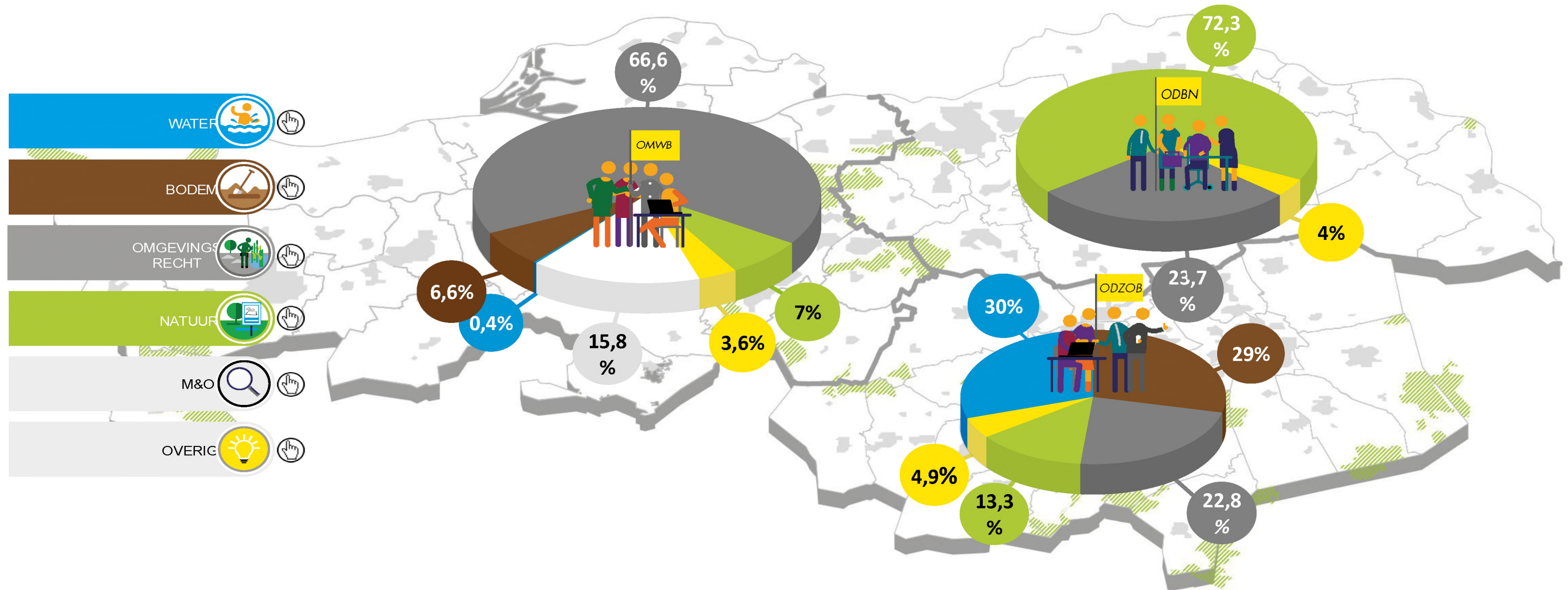
2. Wat is VTH?

De provincie maakt bij het sturen op verantwoord gebruik van de fysieke leefomgeving gebruik van vergunningverlening, toezicht en handhaving om de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen en risico's voor mens, milieu en natuur te voorkomen en te beperken.

1. Een **vergunning** is een officiële (noodzakelijke) toestemming van de overheid aan een initiatiefnemer om een activiteit uit te voeren en wordt verstrekt op basis van de voor de aanvraag relevante wettelijke beoordelings- en toetsingskaders.
2. Vergunningen en wettelijke regels vormen de basis voor **toezichtsbezoeken**. Hierbij wordt getoetst of bij de uitvoering van vergunde of toegestane activiteiten, voldaan wordt aan de eisen uit de vergunning en andere (milieu)regels die van toepassing zijn. De keuze voor een toezichtsbezoek wordt bepaald door een combinatie van factoren, zoals de kans op overtredingen, de potentiële gevolgen van een overtreding, klachten enz. en wordt risicogericht ingezet.
3. Bij **handhaving** gaat het om het verhelpen van eerder geconstateerde overtredingen. In eerste instantie door het gesprek met de ondernemer aan te gaan, mocht dit onvoldoende werken dan kan overgegaan worden tot andere instrumenten die onder het domein van bestuursrecht (dwangsom of bestuursdwang), of strafrecht (proces verbaal) vallen.

2.1 Omgevingsdiensten en de VTH-opdracht

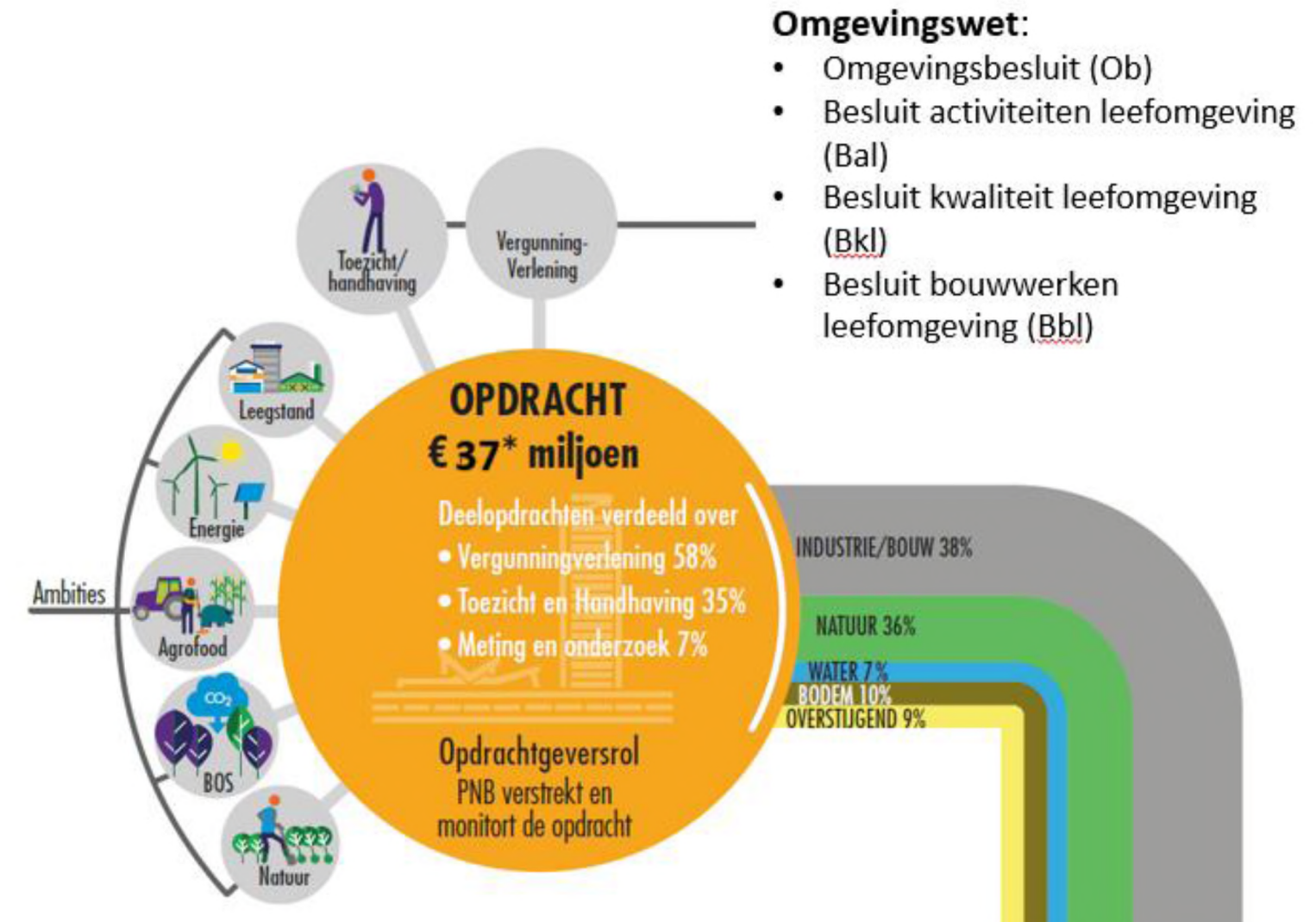

Jaarlijks verstrekken wij één VTH-opdracht aan de drie Brabantse Omgevingsdiensten. De Omgevingsdiensten hebben ieder een eigen takenpakket, stemmen onderling hun werkzaamheden af en rapporteren over hun eigen taken aan het programma VTH:

- De Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) is gespecialiseerd op de natuurtaken (gebieds- en soortenbescherming, fauna en houtopstanden) en het vrije veldtoezicht via Samen Sterk in Brabant (SSiB).
- De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) heeft grondwatertaken, ontgrondingen en zwemwater als specialisme.
- De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) heeft als Seveso-omgevingsdienst de voornaamste taak op het gebied van de risicovolle bedrijven. Ook de milieuklachtencentrale (MKC) en Team Onderzoek en Advies zitten bij de OMWB.

2. VTH-opdracht

- De VTH-opdracht bestaat uit deelopdrachten die verspreid zijn over vergunningverlening (ca. 58%), toezicht en handhaving (ca. 35%) en Team Onderzoek en Advies (ca. 7%).
- Deelopdrachten komen meest voort uit de wettelijke taken vanuit de Omgevingswet.
- De deelopdrachten voor VTH zijn verdeeld over vier hoofdthema's:
 - Grijs taken → industrie, vuurwerk, luchtvaart, afval
 - Groene taken → natura 2000 activiteiten, flora- en fauna
 - Blauwe taken → grond- en zwemwater
 - Bruine taken → bodemsanering en ontgroningen.
- Naast de deelopdrachten voor 'reguliere' VTH-taken komen er ook opdrachten voort uit beleidsambities zoals stikstof, milieu, water, natuur, landbouw energietransitie etc. Bij het doorvertalen van uitvoeringsagenda's wordt hier aanvullend een beroep gedaan op de Omgevingsdiensten voor het intensiever inzetten van VTH. Dit landt in aanvullende opdrachten waarover wij u informeren bij de statenmededeling over de VTH-realiseratie.
- Daarnaast voeren de Omgevingsdiensten deelopdrachten uit die zich meer richten op de professionalisering van VTH zoals versterking van het VTH stelsel, digitalisering en outcomegericht werken.

* Betreft de opdrachtwaarde van 2026, waarde 2027 moet nog worden bepaald

3. Financiën VTH - Opdracht 2027

Uitgangspunten:

- Structurele taken worden gedekt uit structurele middelen;
- Incidentele mee- en tegenvallers worden binnen programma VTH opgevangen via de egalisatiereserve VTH.

Voor de opdracht van 2027 geldt:

- T/m 2027 zijn door besluitvorming bij de perspectiefnota 2025 voldoende middelen voorzien in de provinciale begroting.
- In structurele financiering na 2027 is voorzien via de perspectiefnota 2026, besluitvorming in de begroting 2026.
- De VTH-opdracht wordt in samenwerking met de omgevingsdiensten opgesteld, waarmee duidelijkheid komt over een aantal te formuleren deelopdrachten.

Onzekerheden met mogelijk financiële impact:

- Stikstofproblematiek (kosten en legesopbrengsten)
- Gewasbescherming
- Effecten Omgevingswet
- Uitvoeringscapaciteit

Bedragen x € 1 miljoen	2026
Beschikbare middelen*	€ 38,9
De VTH-opdracht bestaat uit:	
- jaaropdracht VTH excl. collectieve taken	€ 34,0
- aanvullende opdrachten VTH	€ 1,0
- collectieve taken omg.diensten (incl. SSiB struct.)	€ 1,5
- Overige kosten (OW, herijkingstrajecten)	€ 0,5
Totaal kosten	€ 37,1

* Waarvan legesopbrengst € 4,9 miljoen

Cijfers komen uit Statenmededeling (nov. '25) over VTH-opdracht '26

Incidentele verschillen tussen opdracht en budget worden vereffend via de egalisatiereserve VTH

3. Risico's en complexiteit

Risico-analyse:

- Het VTH-takenpakket op dossiers wordt zowel op inhoud als proces steeds complexer. Enkele voorbeelden hiervan zijn:
 - Stikstof: onzekerheid over (rijks)maatregelen, jurisprudentie, financiering;
 - Waterkwaliteit: onzekerheid over (rijks)maatregelen en financiering.
 - Leefomgeving: sectoraal ingestoken beleidsmaatregelen en het samenvallen hiervan in de praktijk zorgen voor 'drukte' in de uitvoering. Het opvangen van beleidstekorten (niet nader gedefinieerde open normen) en gebrek aan integrale afwegingskaders maakt dat de effectiviteit van VTH uitvoering terugloopt
- In samenhang met deze ontwikkeling voorzien wij een spanning op toename van de benodigde kwantiteit, waarbij we tevens de behoefte en noodzaak zien tot kwaliteitsverbetering van de VTH uitvoering. Deze worden mede ingegeven door de implementatie van de Omgevingswet, producten uit het IBP-VTH en zaken die te maken hebben met de Versterking van het VTH Stelsel.
- Daarnaast is er veel druk op arbeidscapaciteit en is het, ondanks alle inspanningen van de omgevingsdiensten, lastig om alle benodigde vacatures te vullen.
- Het minderheidskabinet brengt onzekerheden met zich mee over slagkracht en daarmee voortgang van dossiers zoals dat van Stikstof.

4. Relevante ontwikkelingen voor de VTH-opdracht 2027

VTH vormt een belangrijke schakel bij het realiseren van doelen van beleidsambities van de provincie. We zijn continue met beleidsprogramma's in gesprek voor de verbinding van beleid met de VTH uitvoeringspraktijk.

1. Ontwikkelingen in het Stikstofdebat
2. Beleidsontwikkelingen op het gebied van:
 - a. Milieu (Uitvoeringsagenda Milieu)
 - b. Water en Bodem (Regionaal Water- en Bodemprogramma)
 - c. Natuur (Uitvoeringsagenda Natuur)
 - d. Landbouw (Uitvoeringsagenda Landbouw en Voedsel)
 - e. Energie (Uitvoeringsagenda Energie) en Circulaire Economie (Uitvoeringsagenda Economie, kennis- en talentontwikkeling)
 - f. Overige Beleidsontwikkelingen
3. Doorontwikkeling versterking landelijk VTH-stelsel (O.a. positionering en professionalisering VTH en de rol van digitalisering en de inzet van AI)
4. Kwaliteit van de VTH-uitvoering (begrotingsindicatoren)
5. Opvolgingsonderzoek Zuidelijke Rekenkamer naar VTH

4.1 Impact van stikstof en overige effecten natuur voor VTH

De druk op de fysieke leefomgeving blijft toenemen: De combinatie van ontwikkelingen legt steeds meer druk op de beschikbare ruimte en hoe we die inzetten. Een greep uit de vraagstukken die VTH ook in 2027 gaan raken en vooral ook gevolgen zullen hebben voor de uitvoering van de taken uit de natuurregelgeving (soorten en gebied):

- Landelijke ontwikkelingen vanuit het Rijk
- Stikstofvraagstuk
- Klimaat, droogte- en waterkwaliteitsvraagstukken
- Woningbouw- en energieopgaven

Stikstof en overige effecten N2000

De slechte staat van onze natuur (zie de Natuurdoelanalyses ([NDA's](#))) zorgen ervoor dat de vergunningverlening nagenoeg stilligt. Nieuwe jurisprudentie en het ontbreken van voldoende uitvoeringskaders beperken de mogelijkheden verder. De dynamiek van nieuwe of aangepaste maatregelen en nieuwe jurisprudentie is enorm groot. Dit zien we ook terug in een toename van handhavingsverzoeken voor grondwateronttrekkingen en gewasbeschermingsmiddelen, maar ook door intrekingsverzoeken voor bedrijven. Ook de komende jaren verwachten wij veel dynamiek rondom dit thema. Dit vraagt om voortdurende inzet en aanpassing van zowel onszelf als van de omgevingsdiensten.

Onze inzet op het vlak van stikstof en overige effecten N2000 richt zich op de volgende activiteiten:

- Uitvoering geven aan het beleid rondom de [ammoniak emissie eisen](#)
- Het geven van advies aan beleidsprogramma's over uitvoerbaarheid van beleid op VTH-aspecten.
- Het monitoren en verwerken van consequenties van nieuwe ontwikkelingen met relevantie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving
- Het behandelen van handhavings- en intrekingsverzoeken voor o.a. grondwateronttrekkingen, gewasbeschermingsmiddelen en evenementen
- Het afstemmen van de inzet op toezicht en casuïstiek uit handhavingstrajecten, met de aanpakken piekbelasting en PAS-melders
- Het uitvoeren van het [intrekkingsbeleid](#) voor latente stikstofruimte voor Natura 2000-activiteiten, als onderdeel van de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof 2.0

4.2. Ontwikkelingen beleidskader en uitvoeringsagenda Milieu

- Met het beleidsprogramma Milieu wordt ingezet op cyclisch werken onder de Omgevingswet. We onderzoeken wat er naast de bestaande wettelijke kaders nodig is om beleidsdoelstellingen te realiseren door de (on)mogelijkheden van het VTH instrumentarium in beeld te brengen. Er is een inventarisatie geweest van verwachtingen ten aanzien van VTH vanuit verschillende Milieu- subthema's, zoals zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), lucht, geur, best beschikbare technieken (BBT's). Hierop is een eerste analyse gemaakt welke besproken wordt met de Omgevingsdiensten ter nadere concretisering. Enerzijds zien we aanknopingspunten die kunnen landen in de opdracht. Tevens zijn er onderwerpen die nadere beleidsinvulling vragen.
- In IPO - verband is er in een [Handreiking aan provincies](#) verschenen voor de inzet van VTH voor een gezondere leefomgeving. Onderwerpen die hierin aan bod komen zijn scherper vergunnen, actualiseren van vergunningen, outcome gericht werken, cumulatie, intrekken latente ruimte en voorzorg/ zorgplicht. Er wordt verkend of de handreiking verder kan worden uitgediept met een risico en impact analyse van beschreven maatregelen.
- Externe veiligheid; in de basis VTH-opdracht zitten o.a. de VTH-werkzaamheden voor de Seveso-bedrijven. Daarnaast geeft de provincie een aanvullende opdracht voor Externe veiligheid om zorg te dragen voor kennisontwikkeling binnen Brabant en adviseren over ruimtelijke ontwikkeling in Brabant.

4.2.b Ontwikkelingen Grondwater (KRW-Impuls / Bestuursakkoord)

- Het inzetten van VTH op het aspect indirecte lozingen is een van de maatregelen uit de [KRW-impuls Brabant](#). Er is een plan van aanpak opgezet om gefaseerd alle relevante vergunningen te actualiseren en het toezicht en de handhaving te versterken. Zo wordt met VTH een bijdrage geleverd om de doelen uit KRW te kunnen behalen. Dit vindt plaats in samenwerking met de omgevingsdiensten.
- In 2026 is een besluit genomen over de [verbreding van de grondwaterheffing](#). De uitvoering van het heffingsproces is belegd bij de omgevingsdienst. De invoering en uitvoering wordt afgestemd met de omgevingsdienst.

4.2.c Ontwikkelingen beleidskader en uitvoeringsagenda Natuur

- Door gerechtelijke uitspraken is duidelijk geworden dat voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij N2000-gebieden, een vergunning voor een Natura-2000 activiteit nodig is. De exacte impact zal de komende periode verder uitgekristalliseerd worden. Dan wordt ook duidelijk wat de impact is voor de VTH uitvoering.
- Er wordt een bijdrage vanuit VTH geleverd aan het programma Natuur t.b.v. de gebiedsgerichte aanpak soortenbescherming op basis van soorten management plannen (SMP's) en het Natuurvriendelijk isoleren (NVI).
- Stimulering van gemeenten om SMP's op te stellen heeft effect. De verwachting is dat dit leidt tot een piek in SMP-aanvragen eind 2026 en in 2027.
- Een deel van het toezicht, namelijk het bedrijfsgebonden toezicht op de soortenbescherming, is bij drie diensten belegd. Uit analyse blijkt dat door de kleine omvang deze taken beter ongedeeld in opdracht gegeven kunnen worden. Het traject om deze taak bij de ODBN te beleggen loopt door tot in 2027.
- Er wordt vanuit de omgevingsdiensten bijgedragen aan het advies bij N2000 beheerplannen waarin tevens een eenduidige en eenvoudige handhavingsparagraaf wordt opgenomen.

4.2.d Ontwikkelingen uitvoeringsagenda Landbouw en Voedsel

Rondom landbouw en veehouderij zijn er veel ontwikkelingen m.b.t. de Omgevingsverordening en gerechtelijke uitspraken op Natura 2000-activiteiten. Vanuit VTH wordt op verschillende vlakken bijgedragen aan uitvoerbaarheid van N2000-activiteiten. Dit doen we via

- Het opstellen en actualiseren van handelingsperspectieven voor de uitvoering van toezicht en handhaving.
- Koppeling voer- en management maatregelen (Vamos) en 'continue meten'.
- Bijdragen aan pilot mbt doelvoorschriftenvergunning Natura 2000.

Er wordt daarnaast ondersteuning gegeven bij diverse beleidsontwikkelingen en uitvoerbaarheidstoetsen.

4.2.e Ontwikkelingen circulaire economie en energietransitie (Uitvoeringsagenda Economie, Kennis & Talentontwikkeling / Uitvoeringsagenda Energie)

Circulaire economie

- Het Plan van aanpak Circulaire Economie (CE) in Brabant 2024-2027 is in 2025 vertaald naar een aanvullende opdracht aan de omgevingsdiensten. Op basis van de KPI's in het Plan van Aanpak CE kan de aanvullende opdracht voor 2027 worden verlengd. Hiermee wordt ingezet op kennisopbouw, CE koppelen aan kennis en taken, aansluiten bij het landelijk kennisplatform, voorschriften van vergunningen opstellen waarin CE wordt meegenomen, loket voor bedrijven, format ketenaanpak opstellen, communicatiestrategie opstellen voor aanjagen CE voor bedrijven.
- In het kader van de "Krachtenbundeling Rijk-Regio voor de Circulaire Economie 2025-2026" is de in Interprovinciaal Overleg (IPO) opgestelde Bouwstenenvisie CE en VTH verbreed naar gemeenten voor het opnemen van CE in hun opdracht aan de omgevingsdiensten. Het VTH instrumentarium is voor gemeenten en provincie het sturingsmiddel om doelmatig en gericht grondstoffenbesparing bij bedrijven in de keten te realiseren.

Omgevingsveiligheid bij energietransitie

- Samenwerken aan de externe veiligheidsaspecten uit de Uitvoeringsagenda Energie. Het gaat hierbij o.a. om de gevolgen voor de leefomgeving van waterstofproductie, batterijen, en evt. andere gevaarlijke stoffen.
- Faciliteren en organiseren van VTH bij projectbesluiten voor windparken en hoogspanningstracés (p. 22). Dit landt bij de omgevingsdiensten via de VTH Opdracht (aanvullende opdrachten).

4.2.f Overige beleidsinhoudelijke ontwikkelingen

- Nu de Omgevingswet in werking is getreden wordt in toenemende mate duidelijk wat de (on)mogelijkheden zijn van het VTH-instrumentarium voor de realisatie van beleidsambities op thema's waar de Omgevingswet decentrale ruimte biedt voor nadere inkleuring.
- Vanuit de uitvoering wordt steeds duidelijker dat normstelling en afwegingskaders de cruciale schakel vormen tussen 'wat' we willen bereiken en 'hoe' we dat realiseren; door het creëren van samenwerkingsruimte concretiseren we open normen en bepalen we wanneer activiteiten toelaatbaar en handhaafbaar zijn, terwijl we tegelijkertijd beter inzicht krijgen in wat er nodig is om VTH, als sluitende instrumenten in de beleidscyclus van de Omgevingswet, beleidsmatig effectief in te zetten.
- In een nieuw te ontwikkelen Nota VTH met kleurspoor gerichte Uitvoerings- en Handhavingsstrategien (opvolging VTH-kader) moet duidelijk worden hoe VTH binnen de provincie Noord-Brabant wordt ingezet als logisch vervolg op het sturen met kaders.
- Doorontwikkeling van de wettelijke coördinatierol provincie m.b.t de toezichts- en handhavingstaken bij de verschillende handhavingpartners. Naar aanleiding van een [onderzoeksrapport](#) van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) van 25 oktober 2024 ging een ambtelijke werkgroep onder leiding van het IPO met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) aan de slag om te komen tot een voorstel voor verduidelijking en uitwerking van die coördinatietaak. In februari 2026 leidde dat vanuit een kopgroep van een aantal provincies tot een concept Handreiking met een uniform basisniveau. Brabant was onderdel van die kopgroep. De Handreiking is in april 2026 samen met een overzicht van benodigde capaciteit aangeboden aan IenW ter bespreking. Ivm ontbreken van capaciteit en prioriteit bij IenW is niet op dat aanbod ingegaan. IPO geeft aan dat ze dit onderwerp meenemen in de totale financiële claim VTH.
- Implementatie herijking boa-bestel. In de [Kamerbrief](#) van 2 oktober 2025 met bijbehorende [uitvoeringsagenda](#) informeert de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) de Tweede kamer over zijn beleidsvisie met de ontwikkelrichting voor een herijking van het boa-bestel. De minister wil stapsgewijs en in afstemming met de partners te werk gaan en streeft ernaar om het nieuwe stelsel volledig ingevoerd en operationeel te hebben in 2028. De belangen van de provincies bij dit traject zijn: a) als werkgever van milieu- en groene boa's en/of als opdrachtgever richting omgevingsdiensten met milieu- en groene boa's en b) vanuit de wettelijke coördinatietaak VTH zoals opgenomen in de Omgevingswet.

4.3.a Versterking landelijk VTH-stelsel

Na afronding van het [interbestuurlijk programma](#) versterking VTH-stelsel (IBP-VTH) hebben de partijen in het stelsel (Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en Omgevingsdienst NL) op 16 januari 2025 de [samenwerkingsafspraken](#) versterking VTH-stelsel ondertekend. Hierin zijn 39 uit te voeren acties vastgelegd die voortkomen uit het IBP-VTH. Programma VTH werkt samen met de omgevingsdiensten, IPO en VNG aan de verdere uitwerking van de volgende onderdelen:

- Implementatie Regionale Beleidscyclus (o.a. outcome sturing)
- Landelijke kwaliteitscriteria
- Digitalisering VTH-stelsel
- Coördinatie
- Interbestuurlijk toezicht Omgevingsrecht (IBT-O in navolging van de wet versterking VTH)
- Financieringssystematiek

Het IBP-VTH is ontstaan uit de aanbevelingen uit het [rapport](#) van de Cie. Van Aartsen. Zie deze [site](#) voor meer informatie over de samenwerkingsafspraken tussen de deelnemende partijen.

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Nr. 5488
7 februari
2025

4.3.b Professionaliseren VTH en het benutten van digitalisering

Om te voldoen aan de toenemende kwaliteitseisen én de verwachtingen rondom hun bijdrage aan het realiseren van opgaven, is voortdurende professionalisering van de omgevingsdiensten noodzakelijk. Digitalisering en data-analyse dragen bij aan het mogelijk maken van bijsturing op basis van uitvoeringsinformatie

Daarvoor zijn verschillende trajecten in gang gezet. Deze trajecten hangen deels samen met de aanbevelingen uit de rapporten van de Cie. Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer Handhaven in het duister (2021).

- Voortvloeiend uit het IBP wordt er met betrokken partijen een stelsel architectuur van de Informatievoorziening opgezet (Werken onder architectuur) met als doel om op termijn te beschikken over een volwassen landelijk digitaal VTH stelsel. Enkele onderwerpen die hier van deel van uitmaken zijn:
 - De vorming van een landelijk register van MBA's (Milieubelastende activiteiten). Doel hiervan is dat alle MBA's en de ligging ervan inzichtelijk worden voor de betreffende doelgroepen. Het ministerie van I&W is verantwoordelijk voor het trekken van deze ontwikkeling.
 - Daarnaast wordt er ingezet op het uniform afspreken van begrippen (Eenheid van Taal), en er moet veel meer lijn komen in afspraken over data-registratie en uitwisseling bij Toezicht en handhavingsinstanties (Datakwaliteit toezicht).
 - Een ander onderwerp wat hierbij speelt is de landelijke ontwikkeling rondom de Digitale Vergunning (ook wel Altijd actuele digitale vergunning genoemd). De provincie Zuid-Holland en de omgevingsdienst DCMR trekken deze ontwikkeling. In Brabant gaat de OMWB hiermee aan de slag om voor 20 Seveso-bedrijven de vergunningen om te zetten naar het concept van de Altijd actuele digitale vergunning. Als basis om ook voor de andere bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag in de toekomst deze slag te kunnen maken.

4.3.c Ontwikkelingen inzet AI – Artificial Intelligence

De omgevingsdiensten zetten AI steeds meer in voor de bedrijfsprocessen:

- Bij de ODBN maakt de inzet van AI onderdeel uit van de bedrijfsvoeringsstrategie. AI wordt breder ingezet voor bijv. vergunningverlening, met het oog efficiëntere en effectievere processen. Voorbeelden zijn het gemakkelijker beschikbaar krijgen van de vergunde situatie. En het bieden van ondersteuning bij het beoordelen en behandelen van grote hoeveelheden meldingen.
- Bij de OMWB wordt AI ingezet ten behoeve van geven van inzicht in vergunningssituaties voor toezichthouders. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden voor de inzet van AI voor de conversieslag van data uit vergunningen naar bijv. de Altijd actuele digitale vergunning (AADV).
- De ODZOB zet voor het automatiseren van veel bedrijfsprocessen een combinatie van AI met robotics in. Daarnaast wordt AI ingezet voor het verbeteren van datakwaliteit. Bijvoorbeeld voor het classificeren van documenten, naamgeving van documenten, extraheren van data uit documenten en het leggen van relaties tussen objecten.

Onderling wordt er veel kennis uitgewisseld om van elkaar te leren. Ook wordt er ingezet op AI-geletterdheid van medewerkers. Daarnaast wordt ook landelijk in ODNL (koepelorganisatie omgevingsdiensten) verband kennis uitgewisseld.

4.4 Kwaliteit van de VTH-uitvoering (begrotingsindicatoren)

Op dit moment hanteren we de volgende kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) voor de kwaliteit van de VTH-uitvoering:

- 90% beschikkingen zijn afgegeven binnen de wettelijke termijn;
- < 1% VV-procedures wordt gebruik gemaakt van de Wet dwangsom;
- Geen ingebrekestellingen;
- 100% aansluiting tussen de gehanteerde tarieven in de legesbesluiten en de tarieven uit de legesverordening;
- 100% aansluiting tussen de legesbesluiten en de beschikkingen op (vergunning)aanvraag;
- 90% van de handhavingsbeschikkingen blijft in stand na toetsing door de rechtbank en/of de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;
- 55% van geconstateerde overtredingen is opgelost bij een hercontrole. Dit betreft een relatief nieuwe indicator. We bekijken nog of we dit percentage kunnen verhogen, aangezien we deze doelstelling bij alle kleursporen gehaald hadden het afgelopen jaar.

We eisen in de VTH-opdracht van de omgevingsdiensten:

- De Landelijke handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO) wordt uniform gevolgd en overtredingen en interventies zijn reproduceerbaar vastgelegd;
- Aan de landelijke kwaliteitscriteria wordt voldaan;
- Een gelijke lijn voor de behandeling van provinciale bedrijven en objecten (level playing field) wordt gegarandeerd.

4.5 Opvolgingsonderzoek Zuidelijke Rekenkamer naar VTH

- In 2020 heeft de ZRK een [onderzoek](#) gedaan Moerdijk en de VTH taakuitvoering die daarbij horen.
- Onlangs is door de ZRK een [opvolgingsonderzoek](#) uitgevoerd, het bestuurlijke rapport waarin de conclusies en aanbevelingen staan, komt binnenkort beschikbaar voor PS.
- Naar aanleiding hiervan worden in het najaar één of meerdere themabijeenkomsten hierover gehouden en kunt u besluiten nemen ten aanzien van de opvolging van deze aanbevelingen.
- De verwachting is dat medio juli het onderzoek gepubliceerd wordt door de ZRK.
- Er wordt voorafgaand aan de themabijeenkomst een statenmededeling gepubliceerd waarin we aangeven hoe we invulling kunnen geven aan de aanbevelingen ook richting de VTH Opdracht van 2027. Dit ter ondersteuning en onder voorbehoud van het besluitvormingsproces van Uw staten in het najaar.